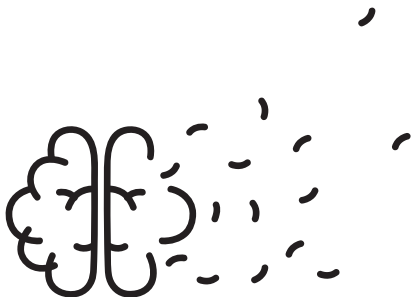

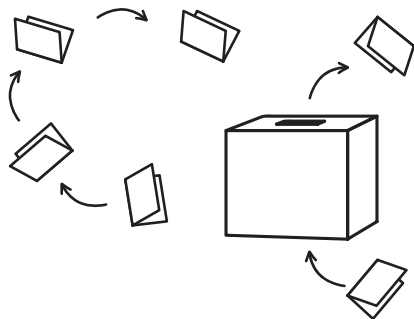

Издорни
буквар

Амнезија

Неки политичари у време изборне кампање рачунају на то да су бирачи заборавили стара, па ће заборавити и нова предизборна обећања. Подсетите се шта вам је обећано, а шта је остварено.

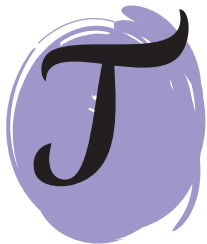
Бугарски воз

Ланац преваре у којем први учесник не убаца гласачки листић у кутију него га износи изван бирачког места. Тај “попуњен” листић следећи учесник у превари искористи за гласање, а напоље износи нови “бланко” листић и тако унедоглед.

Вишеструко гласање

Неправилност до које долази ако се једном бирачу омогући да гласа више пута, нпр. тако што му је дато више гласачких листића, није му утврђен идентитет или није УВ лампом проверено да ли је већ гласао.

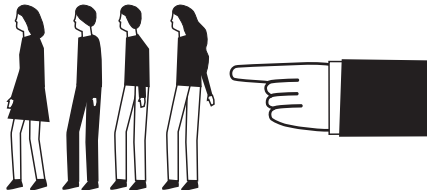
Грађани на стражи

Тако се зове организација којој можете да се прикључите ако желите да као посматрач допринесете регуларности избора.

Долазак полиције на бирачко место

Није дозвољен без позива председника бирачког одбора и може се тумачити као утицај полицијских службеника на бираче.

Ђутуре или колеktivно гласање

Врста притиска на бираче уколико су принуђени да се окупљају на одређеном месту одакле се под надзором страначких активиста превозе до бирачког места, спроводе на гласање и одвозе са биралишта.

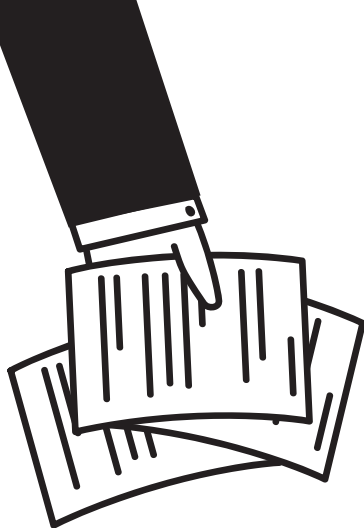

Емисије

Током предизборне кампање кандидати не би смели да се појављују у емисијама документарног, играног или забавног карактера.

Жалба

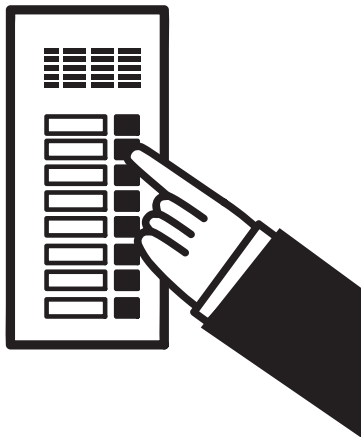

Ако примети неправилности на бирачком месту, бирач има право да у року од 24 сата од изборног дана поднесе приговор Републичкој изборној комисији (РИК). Уколико РИК одбије приговор, бирач може упутити жалбу Управном суду у року од 24 сата од одлуке РИК-а. Управни суд има рок од 48 сати да донесе коначну и за РИК обавезујућу пресуду.

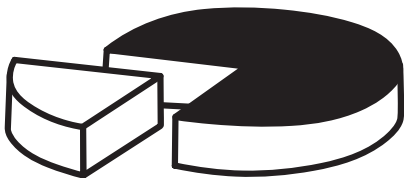
Злоупотреба јавних ресурса

Закон забрањује да страначки функционери користе јавне ресурсе како би промовисали своју странку или кандидатуру. Ипак, сведочимо разним видовима злоупотребе, од коришћења службених возила јавних предузећа за постављање пропагандних материјала до притиска на запослене у јавним службама да присуствују страначким скуповима.

Интерфон

Током изборног дана може се десити да вам страначки активисти звоне на интерфон, куцају на врата, позивају вас телефоном итд. како би вас “подсетили” да треба да гласате. Кажите им да вас престану узнемиравати.

Јавно информисање

Равноправна медијска заступљеност један је од кључних услова за слободне и поштене изборе. Примећујете ли, ипак, да се медији које пратите понашају навијачки и да су неки кандидати “равноправнији од других”?

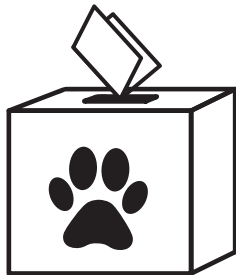
Капиларни гласови

Страначки метод прикупљања тзв. сигурних гласова. Сваки активиста је задужен да обезбеди одређени број “присталица”, па сваки нови “присталица” бива задужен за додатни број итд. По јавним предузећима и установама пракса капиларних гласова може бити и начин притиска на бираче, тј. запослене, који се плаше одмазде у случају да не пруже тражену политичку подршку.

Летак

Леци, као и плакати, налепнице и сви други пропагандни материјали странака и кандидата не смеју се наћи на бирачком месту или било где у подручју од 50 метара око биралишта.

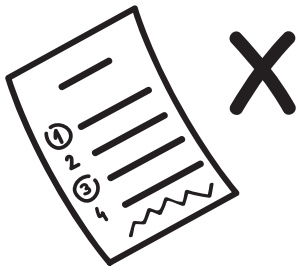
Љубимци

Законом није регулисано да ли на гласачко место можете да уведете свог кућног љубимца. Дакле, сива зона.

Мобилни телефон

На бирачко место можете да понесете мобилни телефон, али забрањено је да њиме фотографишете “попуњен” гласачки листић. Нико нема право од вас да захтева да покажете фотографију свог гласачког листића, а ни друштвене мреже нису место за такве објаве.

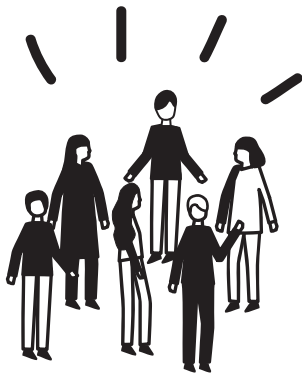
Неважећи листић

На гласачком листићу можете да заокружите само један редни број испред назива листе или имена кандидата за кога гласате. Све што допишете, нацртате, нашарате итд. учиниће ваш листић неважећим.

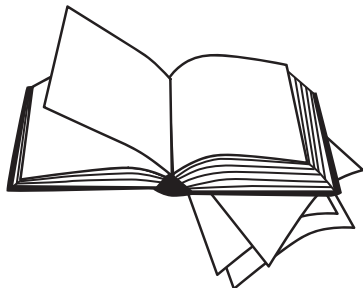
Њено/Његово величанство бирач

Тренутак у којем сте на бирачком месту, с гласачким листићем и оловком у рукама, јесте тренутак у којем сви политички “моћници” зависе од ваше воље. Будите свесни моћи којом као бирач располажете.

Одзив

У начелу, што је већи број бирача који гласају, већи легитимитет имају и избори и органи власти који се формирају на основу изборних резултата.

Паралелни спискови

Забрањено је да се на бирачком списку мимо службене евиденције у изводима из бирачког списка праве спискови бирача који су гласали.

PEM

Регулаторно тело за електронске медије требало би у току предизборне кампање да се стара о равноправној медијској заступљености кандидата и другим законским одредбама у вези с улогом медија у изборном процесу. Ипак, у ранијим изборним циклусима дешавало се да се PEM прави ненадлежним за свој посао.

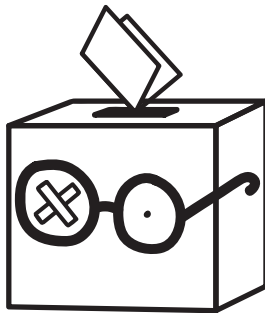
Спреј

Користи се ради спречавања вишеструког гласања. Прска се на кажипрст десне или, у одређеним случајевима (због инвалидитета нпр.), на неки други прст десне или леве руке. Пре него што приступе гласању, бирачи морају да пруже руку на проверу УВ лампом како би се утврдило да ли има трагова спреја.

Трговина

Глас није роба и забрањено је куповати или продавати га за флашу уља, радно место, унапређење на послу или било шта друго.

Ћорава кутија

На изборима у Федеративној Народној Републици Југославији, давно пре времена политичког плурализма, “ћорава кутија” је била намењена гласовима “уздржаних”. Данас је симбол за изборе без слободе избора.

Уживање алкохола и опојних дрога

Строго је забрањено на бирачком месту.
Генерално, поводом избора би требало
да сви будемо што трезвенији.

Функционерска кампања

Пракса којом јавни функционери крше закон и користе мањкавости прописа како би у склопу тзв. редовних активности промовисали своје странке и изборне листе. Функционерска кампања се најлакше препознаје по “пригодним догађајима” (отварања фабрика и путева, обиласци школа, болница и сл.) који се учестало организују уочи избора, уз присуство јавних функционера.

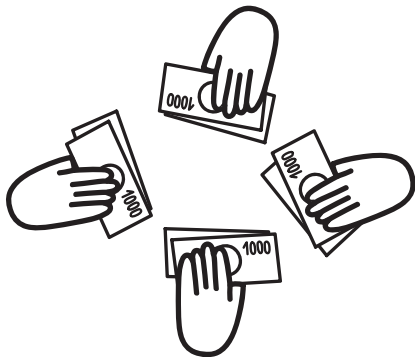
Хемијска оловка

За гласање морате користити хемијску оловку. И она некада може бити средство злоупотребе; нпр. хемијске оловке у боји дају се одређеном кругу бирача, те члан бирачког одбора из странке која је организовала такво гласање може видети, тј. пребројати да ли је цела “група” бирача гласала.

Цензус

Изборни цензус или праг је најмањи број гласова које изборна листа мора да освоји да би добила посланичке мандате.

Четрдесет хиљада

Током претходне предизборне кампање медији су открили да је једна партија имала необично велики број индивидуалних донација у износу од 40.000 динара. Део објашњења је у законској одредби по којој индивидуалне донације не морају да буду објављене на званичној интернет страници странке уколико нису више од износа просечне плате у Републици Србији.

Ципови

На локалним изборима у појединим општинама запажано је присуство великог броја ципова и других возила регистрованих изван тих општина. Јасан знак да се избори не одвијају у регуларним условима.

ШШШ...

Запамтите, гласање је тајно. Иза паравана на бирачком месту сте сами и нико не (треба да) зна који број сте заокружили.

2019

NACIONALNA
KOALICIJA ZA
DECENTRALIZACIJU

